

NOTARIËLE VERKLARING

Heden, zesentwintig augustus tweeduizend twintig, verklaar ik, mr. Lars Boellaard, notaris te Westland, als volgt:

1. Werkzaamheden

Op verzoek van het landelijk bestuur van het Christen Democratisch Appèl (CDA) heb ik de uitslag van de verkiezing van de lijsttrekker van het CDA voor de komende Tweede Kamer verkiezingen vastgesteld. Deze werkzaamheden heb ik verricht ten behoeve van zowel de eerste stemronde (in tweede termijn) als de tweede stemronde.

Om te komen tot de vaststelling van de uitslag van de verkiezing, heb ik onder meer de navolgende werkzaamheden verricht:

1. Van de systeembeheerder heb ik op papier de structuur en het stroomschema van het stelsysteem ontvangen. Deze structuur en het stroomschema heb ik met de systeembeheerder besproken.
2. De systeembeheerder heeft in het programma (de code) getoond hoe deze structuur en het stroomschema is verwerkt.
3. Middels de werkzaamheden als onder 1. en 2. vermeld is mij onder andere duidelijk geworden hoe het stelsysteem de stem ontvangt, controleert of stemcode en lidnummer overeenkomen en dat anonimisering van ip-adres, lidnummer en telefoonnummer plaatsvindt. Voorts werd mij duidelijk dat een lid niet een tweede stem kon uitbrengen. Ik heb hiermee een goede en fundamentele inzage in het systeem gekregen. Ik heb mij zodoende een beeld gevormd omtrent de betrouwbaarheid van het systeem dat bij de verkiezing is gebruikt.
4. Na iedere stemronde is door mij onderzoek gedaan naar de stemming. Dit onderzoek omvatte steeds:
  - a. een generiek onderzoek naar het totaalbeeld van de stemronde. Dit onderzoek was door mij te verrichten aan de hand van de beschikbare dashboards, (telefoon)gesprekken en interviews met betrokkenen;

- b. een steekproefsgewijze controle door mij, notaris, waarbij werd gecontroleerd dat een stem was uitgebracht door een lid van het CDA. Bij deze steekproeven werd ik ondersteund door het secretariaat van het partijbureau en de systeembeheerder. Alleen door mij, notaris, kon geconstateerd worden dat de bij het uitbrengen van de stem ingevulde vier cijfers van de postcode overeenkwamen met de gegevens van het betreffende lid in de ledenadministratie;
  - c. interviews met betrokken systeembeheerder, waarbij een specialist in cybersecurity optrad als adviseur;
  - d. een analyse van middels loggings geconstateerde bijzonderheden. Deze bijzonderheden werden gepresenteerd in de vorm van een dashboard. Deze bijzonderheden waren niet groot in aantal en allen voor mij, notaris, verklaarbaar.
5. Na het op dertien juli tweeduizend twintig ontvangen door mij, notaris, van een bericht dat een lid heeft gemeend te hebben gestemd op de ene kandidaat, terwijl het stelsysteem de melding heeft teruggegeven dat het lid op de andere kandidaat heeft gestemd, is hier door mij, notaris, nader onderzoek naar gedaan. Bij dit onderzoek is de systeembeheerder betrokken. De werkzaamheden naar aanleiding van deze en de hierna te melden specifieke meldingen hielden onder andere in:
- a. een steekproefsgewijs onderzoek waarbij een aantal stemmingen door mij, notaris, is gede-anonimiseerd om zo te onderzoeken en te constateren dat de ingegeven stem overeenkomt met de uitgebrachte stem.
Deze steekproef door mij, notaris, was mogelijk vanwege de uitgebreide logging. Met de beschikbare loginformatie is de data die in het stelsysteem wordt ingevoerd te monitoren. Hierbij wordt bevestigd dat een soortgelijke logging aanwezig was voor het stemmen per computer als voor het stemmen per telefoon.
  - b. een generiek onderzoek aan de hand van de daartoe relevante loggings. Bij dit onderzoek is onderzocht:
    - 1. het aantal keer dat op kandidaat 1 is gestemd en een bevestiging die is verstuurd met de mededeling dat op kandidaat 2 is gestemd en vice versa.
    - 2. hoe vaak een melding is verstuurd met de mededeling dat op kandidaat 1 is gestemd nadat op deze kandidaat was gestemd. Dit onderzoek is door mij ook bij de stemmen op kandidaat 2 uitgevoerd.
  - c. een nader onderzoek door de systeembeheerder naar het stemformulier, welk onderzoek door de systeembeheerder resulteerde in zijn verklaring jegens mij, notaris, dat de code van het stemformulier geen technische fouten bevat.

6. Vermeld wordt dat de signalen van enkele (zes) leden die meenden te hebben gestemd op de ene kandidaat, terwijl het stelsysteem de melding heeft teruggegeven dat het betreffende lid op de andere kandidaat heeft gestemd, signalen betreffen waarbij:
  - a. het betreffende lid meende te hebben gestemd op kandidaat 1, maar de melding kreeg te hebben gestemd op kandidaat 2; en
  - b. het betreffende lid meende te hebben gestemd op kandidaat 2, maar de melding kreeg te hebben gestemd op kandidaat 1.
7. Van vermelde werkzaamheden en constatering is door mij, notaris, op vijftwintig augustus tweeduizend twintig verslag aan CGI (Nederland) gedaan.

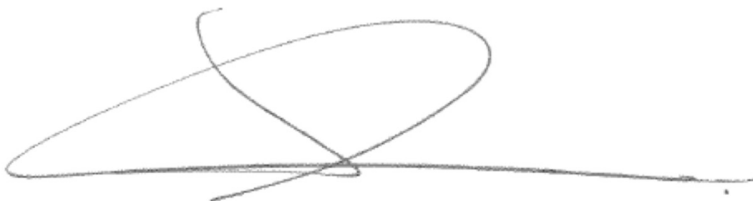
2. Conclusies

Het vorenstaande in overweging nemend, stel ik vast:

- a. het uitbrengen van de stemmen heeft een rustig verloop gehad, waarbij het beperkt aantal bijzonderheden allen door mij, notaris, zijn te verklaren;
- b. door mij, notaris, zijn geen onregelmatigheden in het stelsysteem geconstateerd;
- c. mij, notaris, is gebleken dat wat er op de server is ingevoerd, ook is wat door de server is teruggegeven en daarmee is bevestigd; het vorenstaande geldt zowel als uitkomst van het generieke onderzoek alsook van de specifiek verrichte onderzoeken;
- d. het door mij, notaris, verrichte onderzoek geeft geen aanleiding om te twifelen aan de kwaliteit van de stemtechniek en daarmee ook niet aan de eerder vastgestelde uitslag van de verkiezing.

3. Slot

Deze verklaring is opgemaakt te Westland en ondertekend op de datum als vermeld aan het begin van de verklaring.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line that ends in a small dot.